

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas.plan@gmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด โรคขอบใบแห้งข้าว (Bacterial Leaf Blight Disease)

วันที่ 29 มิถุนายน 2566

เตือนเกษตรกรที่ปลูกข้าวในทุกภาคของประเทศไทย ฝ้าระวังการระบาดของ การระบาดของโรคขอบใบแห้งเนื่องจากในช่วงนี้อยู่ในฤดูฝน ฝนตกติดต่อกัน ความชื้นในอากาศสูง สภาพแวดล้อมเหมาะต่อการระบาดของโรค ดังนั้น ขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบข้าวแสดงอาการของโรค ให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al.

ลักษณะอาการ

พบได้ตั้งแต่ระยะกล้า แตกกอ จนถึงออกรวง ต้นกล้าก่อนนำไปปักดำจะมีจุดเล็ก ๆ ลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ 7 - 10 วัน จุดซ้ำนี้จะขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าวใบที่เป็นโรคจะแห้งเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทา ๆ อาการในระยะปักดำจะแสดงหลังปักดำแล้วหนึ่งเดือนถึงเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสนกลม ๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตามน้ำหรือฝน ซึ่งจะทำให้โรคสามารถระบาดต่อไปได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบลายหยัก แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรคขอบใบจะแห้งและม้วนตามความยาว ในกรณีที่ดินข้าวมีความอ่อนแอต่อโรคและเชื้อโรคมีปริมาณมาก จะทำให้ท่อน้ำท่ออาหารอุดตัน ต้นข้าวจะเหี่ยวเฉาและแห้งตายทั้งต้นอย่างรวดเร็ว

ลักษณะของแผลที่ขอบใบ

เชื้อแบคทีเรียที่พบบริเวณแผล

ความรุนแรงของโรคในระยะแตกกอ

อาการแห้งตายทั้งต้น

การแพร่ระบาด

เชื้อสาเหตุโรคสามารถแพร่ไปกับน้ำและแพร่ระบาดได้ดีในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง เช่น ฝนตกลมพัดแรง

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ
2. ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2

กข 7 และ กข 23

3. ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนปริมาณมาก
4. ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
5. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 กข 6

เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก 2 ชัยนาท 1

6. เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งตามอัตราที่ฉลากระบุ เช่น ไอโซโพรไพโอเลน หรือคอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ หรือสเตรปีโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ หรือไตรเบนซิลคอปเปอร์ซัลเฟต

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์